

Datum

2019-10-29

Vår beteckning

RV191274

Er beteckning

S2019/00161/FS

Socialdepartementet

s.remissvar@regeringskansliet.ses.fs@regeringskansliet.se**YTTRANDE ÖVER REMISS AV SOU 2019:01 SANTIAGOKONVENTIONEN MOT ORGANHANDEL**

Sammanfattning

Region Västmanland stöder att Santiagokonventionen bör lagfästas i Sverige för att motverka organhandel.

Region Västmanland efterfrågar förtydliganden kring hur hälso- och sjukvården ska tolka de föreslagna ändringarna i lag om ändring i lagen (2006:351) om genetisk integritet m.m.

Yttrande från Region Västmanland***Sverige bör tillträda Santiagokonventionen***

Region Västmanland stödjer att Santiagokonventionen bör lagfästas i Sverige för att motverka organhandel.

Grundprinciperna i Santiagokonventionen är viktiga och bör lagfästas i Sverige av flera skäl:

- Organhandel är en internationellt spridd verksamhet med många negativa effekter vilka kan riskera att påverka den donationstransplantations-verksamhet som bedrivs inom den offentliga hälso- och sjukvården på ett negativt sätt. Allmänheten kan missuppfatta hur den "legala" verksamheten fungerar och detta skapar då misstro mot hälso- och sjukvården. Donation och transplantation är en mycket uttalad "förtroendeberoende" verksamhet.
- Organhandel medför att en donator som i utsatt situation "säljer" ett organ kan drabbas på flera sätt. Dels med en i sammanhanget obetydlig ekonomisk ersättning men också risk för komplikationer med bristande eftervård och uppföljning efter donationsingreppet. Därutöver finns det en risk för social stigmatisering då "organförsäljning" i vissa fall kan leda till att donatorn exkluderas ur sociala sammanhang, exempelvis på grund av kulturella faktorer.
- Organhandel garanterar inte heller att mottagaren inte utsätts för medicinska risker. Utredningen av donatorn medicinskt (tidigare sjukdomar t.ex. cancer, infektioner m.m.) garanteras inte vara fullständig och riskerar att resultera i att mottagaren kan drabbas av komplikationer i efterförloppet till transplantationen.

Författningsförslag, 1.1. Förslag till lag om ändring i lagen (2006:351) om genetisk integritet m.m.

Föreslagen lydelse 8 kap. 6 §

Lagtexten är tydlig med att "mellanhänder" som "i vinstsyfte tar, överlämnar, tar emot eller förmedlar biologiskt material från en levande eller avliden människa eller vävnad från ett aborterat foster döms till böter eller fängelse i högst 2 år."

Region Västmanland vill här se ett förtydligande om detta även inbegriper att donatorn som "överlämnar" biologiskt material ska straffbeläggas.

Föreslagen lydelse 8 kap. 6 a §

Region Västmanland anser att tolkningen av lagtexten kan behöva förtydligas utifrån punkterna nedan:

- Är lydelsen "att ta befattning med" liktydigt med att också den som är mottagare av ett organ ska straffbeläggas?
- Om hälso- och sjukvården får indikationer på att en patient som är i behov av ett organ för transplantation undersöker möjligheten till att illegalt köpa ett organ, har då hälso- och sjukvården skyldighet att kontakta Polismyndigheten?
- Om hälso- och sjukvården uppsöks av en patient som illegalt blivit transplanterad med ett köpt organ och behöver eftervård/uppföljning, har hälso- och sjukvården då skyldighet att kontakta Polismyndigheten?
- Det finns behov inom hälso- och sjukvården av tydliga föreskrifter kring hur vården ska tolka lagen med tydliggörande, praktiska exempel utifrån hälso- och sjukvårdens perspektiv.

FÖR REGION VÄSTMANLAND

Denise Norström
Regionstyrelsens ordförande

Anders Åhlund
Regiondirektör